JURIS SALAKS

PAULA STRADIŅA BALVA – RĪGAS STRADIŅA UNIVERSITĀTES REKTORAM PROFESORAM JĀNIM VĒTRAM

Profesora Paula Stradiņa balva par 2003. gadu ir piešķirta Rīgas Stradiņa universitātes rektoram profesoram Jānim Vētram. Balvu profesors Vētra ir ieguvis par Rīgas Stradiņa universitātes izveidošanu, tradīciju turpināšanu un pētījumiem medicīnas vēsturē.

Paula Stradiņa balva tiek piešķirta ik gadu, un tās ieguvējs tiek tradicionāli paziņots 17. janvārī – Paula Stradiņa dzimšanas dienā. 2003. gadā balvu pasniedza 31. janvārī Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā tā direktors Kārlis Ēriks Arons.

Paula Stradiņa balvai togad bija jubileja – tieši pirms divdesmit gadiem, 1983. gada janvārī, Medicīnas vēstures muzejs to pasniedza pirmo reizi. Balvu piešķir ik gadu par izcilākajiem sasniegumiem medicīnas vai farmācijas vēsturē, kā arī muzeoloģijā. Kopš 1991. gada balvas laureātu nosaka Latvijas Zinātņu akadēmija kopā ar Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeju. Balva ir uz galda novietojams divpusējs bronzas reljefs, ko veidojis mākslinieks Jānis Strupulis.

Latvijas Zinātņu akadēmijas un Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja veiksmīgā sadarbība Latvijas medicīnas zinātnes popularizēšanā, izcilāko Latvijas medicīnas zinātnieku piemiņas saglabāšanā un tradicionālo medicīnas vēstures pētījumu sekmēšanā ilgst jau kopš 1983. gada, bet pērn maijā tā tika nostiprināta ar rakstisku līgumu – vienošanos, arī par ikgadējām balvām. Balvas tiek pasniegtas pārmaiņus: vienu gadu to pasniedz Latvijas Zinātņu akadēmija par nopietnāko ieguldījumu medicīnas zinātnē un praktiskajā ārstniecībā, otru gadu – Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs par nozīmīgu veikumu medicīnas vēstures zinātniskajā pētniecībā.

Iepriekšējos gados balvu ir saņēmuši 34 laureāti gan no Latvijas, gan ārzemēm. Pirmais balvu 1983. gadā saņēma akadēmiķis Jānis Stradiņš. Laureātu vidū ir ne tikai latviešu zinātnieki un ārsti, bet arī pazīstami citvalstu speciālisti: profesors Heincs E. Millers-Dīcs (Berlīnes Brīvā universitāte, Vācija), profesors Kristaps (Kristofers) Zariņš (Stenfordas universitāte, ASV), profesors Jānis Kļaviņš (Bruklina Medicīnas centrs, ASV). Savukārt pērn balva tika piešķirta izcilam Latvijas ķirurgiem – profesoram Viktoram Kalnbērzam un profesoram Jānim Volkolakovam.

Arī 2003. gada balvas pasniegšanā 31. janvārī notika Paula Stradiņa lasījumi (četrdesmitie pēc kārtas), kuros ar akadēmisko runu – konceptuālām pārdomām par universitātēm uzstājās Paula Stradiņa balvas laureāts profesors Jānis Vētra. Sarīkojums Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā bija kupli apmeklēts. Piedalījās desmit iepriekšējie Paula Stradiņa balvas laureāti, Labklājības ministre Dagnija Staķe un 8. Saeimas deputāti – ārsti Aigars Pētersons un Kārlis Strēlis. Vienlaikus notika arī gadskārtējā starptautiski recenzētā zinātnisko rakstu krājuma "*Acta Medico-Historica Rigensia*" sestā sējuma atvēršana. Pēc svinīgās sēdes viesi varēja iepazīties ar muzeja jaunākajām ekspozīcijām un izstādēm.

The Pauls Stradiņš Prize Awarded to Professor Jānis Vētra, Rector of the Rīga Stradiņš University (Summary)

By Juris Salaks

The Pauls Stradiņš Prize for 2003 has been awarded to Professor Jānis Vētra, *Dr. habil. med.*, rector of the Rīga Stradiņš University. He is being honoured for establishing the Rīga Stradiņš University, for continuing with traditions, and for his research into the history of medicine.

The award is being presented during an anniversary year – it was first awarded in 1983. So far it has gone to 23 people in Latvia and abroad.

Juris Salaks, *Dr. med.*,
Rīgas Stradiņa univ.asoc.professors
E-pasts: juris.salaks@mvm.lv